

Registerblad

Datum: Naturvårdsverkets beslut 2000-02-07

Område av riksintresse för naturvård i Skåne län

Områdesnummer: N 87

Områdesnamn: Backlandskapet söder om Romeleåsen

Kommuner: Malmö, Skurup, Lund, Trelleborg, Svedala, Vellinge och Staffanstorps kommuner

Kartblad:

Topografisk karta: 012;022 2C Malmö SV
023; 2D Tomelilla SV

Ekonomisk karta:

01297; 1C9h Fru Alstad
01298; 1D9i Anderslöv
01299; 1D9j Jordberga
02206; 2C0g Östra Grevie
02207; 2C0h Marieberg
02208; 2C0i Markiehage
02209; 2C0j Gärdslov
02216; 2C1g Bröddarp
02217; 2C1h Svedala
02218; 2C1i Börringe Kloster
02219; 2C1j Börringe
02226; 2C2g Skabersjö
02227; 2C2h Hyby
02228; 2C2i Holmeja
02229; 2C2j Bökesåkra
02236; 2C3g Särslöv
02237; 2C3h Klågerup
02238; 2C3i Esarp
02239; 2C3j Genarp

Area: 32 810 ha

Naturgeografisk region: 6 Sydvästra Skåne

Regionindelning av sjöar

och vattendrag : Avrinningsområde 90, Sege å och 91, Höje å

Agrara kulturlandskaps-

regioner: 1 Sydvästskånes slätt- och backlandskap

Landskapsformer,
områdestyper i kust-
och havsområden:

Slätt

Riksvärde

Geovetenskap	Sedimentära bergarter, skålla, moränbacklandskap, kvartär stratigrafi	
Odlingslandskap	Naturbetesmark	Flora
Sjö		
Topogent kärr	Flora, Fauna	
Våtmarkskomplex		
Myrkomplex	Rikkärr	
Fuktäng		
Sumpskog		
Ängsboskog		

Värdeomdöme

Sedimentära bergarter, skålla, moränbacklandskap, kvartär stratigrafi.

Hyby backar, Häckeberga och Börringesjön är tre representativa odlingslandskap i backlandskap. Naturbetesmarker som utgörs av buskrik utmark, annan öppen utmark, öppen hagmark, björkhage och annan träd- och buskbärande hage förekommer vid Dörröds fälad, Risen, Häckeberga, Gödelövs fälad och Hyby backar. Här återfinns delvis art- och individrika växtsamhällen med hävdgynnade arter som backtimjan och backnejlika.

Sänkta, grunda och näringsrika sjöar av limnologiskt intresse.

Skoggårds ängar utgör ett värdefullt topogent kärr med höga botaniska och ornitologiska värden. Fjällfota ljung är ett högt värderat myrkomplex i form av fuktäng, topogena kärr och ett soligent kärr. Hunneröds mosse är en våtmark med fuktäng, topogena kärr och sumpskog.

Värdefullt våtmarkskomplex med en högt värderad sumpskog vid Svaneholmssjön.

Huvudkriterier

A, B, C, D

Förutsättningar för bevarande

- Fortsatt jordbruk med åkerbruk, naturvårdsinriktad betesdrift och skötsel av landskapselement. Restaurering av igenvuxna naturbetesmarker. Områdets värden kan påverkas negativt av: minskad eller upphörd jordbruks/betesdrift, skogsplantering av jordbruksmark, energiskogsodling, igenväxning, spridning av gifter eller gödselmedel, bebyggelse, nydikning, täkt, luftledning, vägdragningar.
- Bevarandet av våtmarkernas värde kräver att områdets hydrologi skyddas mot dränering, vattenreglering, dämning och torvtäkt. Avverkning av sumpskogar, skogar på fastmarksholmar och i kantzoner kan skada naturvärdena.

Säkerställande

- Naturreservaten Humlarödshus fälad, Stenberget, Hästhagen, Risen, Dörröds fälad, Riddarhagen – Simontorp, Prästaskogen, Eksholm, Häckeberga-Skoggård, Häckeberga-Husarahagen och Häckeberga-Degebergahus och Norre Wång.
- Landskapsbildsskydd enligt 19 § NVL i dess lydelse före 1975.
- Ingår i nationell bevarandeplan för odlingslandskapet (objekt M6301, M8102, M8702, 63-1, 81-196/202/213(NR)/217(NR9) och i länsstyrelsens program för bevarande av natur- och kulturmiljövärden i odlingslandskapet (objekt 63-1:1/14/17, 81-6/2:5/60).
- Skoggårds ängar ligger inom naturreservatet (f d naturvårdsområde) Häckeberga.
- Våtmakerna ingår i myrskyddsplan för Sverige.
- Natura 2000-områden: Ugglarps mosse, Hunneröds mosse, Lemmeströtorp, Eksholm, Humlarödshus, Yddingen, Hästhagen, Häckeberga-Degebergahus, Häckeberga-Skoggård och Häckeberga-Husarahagen (SCI).

Områdets huvuddrag

Moränbacklandskapet sydväst om Romeleåsen är ett av de mest välutvecklade landskapen med dödstopografi i landet. Backlandskapet är beläget över den s k Alnarpsänkan, en förkastningsdal i berggrunden, orienterad nordväst/sydöstlig riktning. Förkastningsdalen uppvisar avlagringar med en komplex kvartär stratigrafi från bl.a. äldre istider. Vid Stenberget på Romeleåsen finns Sveriges mest intressanta lokal med sediment från tidigare istid och värmeperiod (Eem). I det säreget småkuperade landskapet finns platåleror, som är unika för landet, och tappningsdalar från små isdämda sjöar. Torvhålor och småsjöar är spår efter kvardröjande dödisrester. Backlandskapets geologiska bildningshistoria är en av de mest komplicerade i landet och är endast delvis känd. Gränsen mellan baltisk morän och nordostmorän påträffas i området.

I området finns rika typer av lövskog, torr- och fuktängar, rik- och fattigkärr. Omväxlande expositionsförhållanden ger upphov till stor vegetationsvariation. Sydligaste förekomsten av flera fattigmarksväxter. Landskap av mellaneuropeisk typ. Mycket rik fauna. Viltrikt område, med bl a kronhjort och dovhjort. Rik häckfågelfauna, bl.a. glada, svarttärna, grågås, kungsörn, pungmes och sommargylling. Huvudsakligt utbredningsområde i landet för ätlig groda. Lövgroda förekommer i området.

Sjöarna i östra delen är limnologiskt intressanta.

De representativa odlingslandskapen, Hyby backar, Häckeberga och Börringesjön, är exempel på odlingskontinuitet, småskalighet och bebyggelsekontinuitet i backlandskap. Naturbetesmarkerna som utgörs av buskrik utmark, annan öppen utmark, öppen hagmark, björkhage och annan träd- och buskbärande hage förekommer vid Dörröds fälad, Risen, Häckeberga, Gödelövs fälad och Hyby backar. Några vegetationstyper i dessa lokaler är fårsvingeltorräng, rödvenhed, rödvenäng och tuvtäteläng. De art- och individrika växtsamhällena hyser arter som backsippa, backnejlika, backtimjan, backsmultron, knägräs, darrgräs, Sankt Pers nycklar och kattfot.

Fjällfotaljung är en av de få myrmarker i södra Skåne som inte påverkats av täktverksamhet. Dess nuvarande och historiska utveckling är växtekologiskt och geovetenskapligt intressant.

Kring Svaneholmssjön ligger ett värdefullt våtmarkskomplex med en högt vrderad sumpskog. Ett litet topogent kärr ligger intill.

Vid Sallerup-Kvarnby finns kalkbrott i istransporterade flak (skållor) av berggrunden (övre krita).

Hästhagen utgöres av en skogklädd, ca 25 m hög rygg i nordväst-sydostlig riktning. Ytan består av s.k. platålera medan sluttningszonerna oftast består av grövre sediment. På grund av det stora lerinslaget har en jordmånstyp av god näringsstatus och med rik vegetation utvecklats i området. Sluttningszonerna översilas i allmänhet av vatten som tillsammans med den bördiga jordmånen ger området goda växtförhållanden.

Området domineras av en från botanisk synpunkt värdefull ängsbokskog. Träden är övervägande av hög ålder (80-130 år) och med höga, raka stammar. Allmänt förekommande är också gamla vidkroniga träd av s.k. hagmarkstyp. Inom sluttningszonerna förekommer även inslag av andra ädla lövträd såsom alm, avenbok, ek och ask. En del mindre alkärr påträffas på de fuktigaste markerna.

Skoggårds ängar utgör ett värdefullt topogent kärr och bildar ett värdefull mosaik med ädellövskog. Fjällfota ljung är ett högt värderat myrkomplex i form av fuktäng, topogena kärr och ett soligent kärr. Hunneröds mosse är en våtmark med fuktäng, topogena kärr och sumpskog.

Anmärkningar

VMI ID: 02C2J01, 02C1I03, 02C0J01, VMI ID:02D1A01.

Referenser

- Anonymus 1983: Artförteckning över växter i Hästhagen. Vemmenhögs naturvårdsförening.
- Blomberg, P. 1987: Äng och hage. En översiktlig naturvårdsinventering i Svedala kommun. Svedala miljö- och hälsoskyddskontor.
- Blomberg, P. 1988: Naturen i Svedala kommun. Ett kunskapsunderlag. Svedala kommun, miljö- och hälsoskyddsnämnden och naturvårdskommitten.
- Bäcklund, N. 1986: Hästhagen i Skurup kan tävla med Dalby Söderskog. Skånes Natur 73:3.
- Daniel, E. 1977: Beskrivning till Jordartskartan i Trelleborg NO. SGU ser Ae 33.
- Lagerlund, E. 1980: Litostratigrafisk indelning av Västskånes Pleistocen och en ny glaciationsmodell för Weichsel. LUNDQUA, Report 21, Univ of Lund, Dept of Quat Geology.
- Miller, V. 1977: Pleistocene deposits of the Alnarp valley, southern SWeden. Microfossils and their stratigraphical application. Univ of Lund, Dept of Quat Geology. Thesis 4 1977.
- Nilsson, K. 1959: Isströmmar och issavsmältning i sydvästra Skånes backlandskap. SGU Ser C 567.
- Nilsson, K. 1935: Die pollenanalytische Zonengliederung der Spät- und . Postglazialen. Bildungen Schonens. Medd Lunds Geol-Min Inst b 1
- Ringberg, B. 1980: Beskrivning till jordartskartan Malmö N0. SGU Ser Ae 38.
- Länsstyrelsen i Malmöhus län, 1992: Bevarandeprogram för odlingslandskapets natur- och kulturmiljövården. Länsstyrelsen. Malmö.
- Länsstyrelsen i Malmöhus län, 1992: Ängs- och hagmarker i Malmöhus län. Länsstyrelsen. Malmö.
- Naturvårdsverket, 1996: Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet.
- Naturvårdsverket 1994. Myrskyddsplan för Sverige.
- Länsstyrelsen i Malmöhuslän, miljövårdsenheten, 1993: Våtmarksinventering i Malmöhus län, meddelande 93:4